

Як планувати, впроваджувати та оцінювати освітні програми підготовки педагогічних працівників - досвід Фінляндії

**Д-р Кайса Хал і д-р Хейді Кшувацкі
Гельсінський університет, факультет педагогічних наук,
Фінляндія**

21.09.2021 р.

Цикл, підхід і найкращі практики планування та впровадження освітніх програм підготовки педагогічних працівників у ЗВО/ЗФПО

14:00	Співпраця між різними зацікавленими сторонами під час розроблення освітніх програм Особиста практична теорія педагога Самостійна/групова робота
15:30	Перерва на чай/каву
15:45	Групова робота (продовження) Цифровізація та наскрізні теми Ключові навички та знання Групова робота
17:15	Огляд циклу планування та впровадження програм у ЗВО/ЗФПО в Україні, поточний стан та робота з розроблення програм
18:00	Завершення сесії

Співпраця між різними зацікавленими сторонами під час розроблення програм

Освітня програма як спільний інтерес

Для забезпечення якісної педагогічної освіти потрібна співпраця між зацікавленими сторонами на різних етапах процесу

- Визначення груп за інтересами
- Відповідальність/зобов'язання

Планування

Розроблення освітньої програми

Впровадження

Оцінювання

Контекстуальні впливи та обмеження

Різні зацікавлені сторони мають різні інтереси та потреби

- Трестороння співпраця у Гельсінському університеті:
університет – органи влади - приватний сектор та економіка
 - Позиція окремого викладача, що готує майбутніх учителів, та можливості участі в обговоренні та процесі
 - Потенційний конфлікт інтересів

-> Робота з розроблення освітніх програм як відкритий процес?

● ● Співпраця на різних рівнях

- **ЗВО**

- У межах курсу / модуля / освітньої програми
- На кафедрі та факультеті / між факультетами

- **Між педагогічними ЗВО**

- Спеціальні тематичні групи
- Гармонізація програм підготовки педагогічних працівників

- **Зацікавлені сторони поза ЗВО**

- Міністерство освіти - державний сектор – НГО / трудова організація

Планування
Розроблення
освітньої
програми
Впровадження
Оцінювання

Особиста практична теорія педагога

Ідентичність учителя пов'язана із розумінням свого професійного «Я»

- «Я-образ»
- Самооцінка
- Сприйняття завдань
- Мотивація до роботи
- Перспективи майбутнього

(Vanassche & Kelchtermans, 2014)

● ● Розвиток ідентичності вчителя

«Ідентичність вчителя є стрижнем професії вчителя. Вона створює рамки для формування власних уявлень учителів:

«як бути»,

«як діяти» та

«як зрозуміти» свою роботу та місце у суспільстві.

Важливо розуміти, що ідентичність вчителя – це не щось фіксоване чи нав'язане; це радше щось, що обговорюється з урахуванням досвіду та сенсу, який створюється цим досвідом» (Sachs, 2005, с. 15)

Ідентичність вчителя розглядається як безперервний процес - особистий та професійний розвиток (Beijaard & Meijer, 2017)

Що таке особиста практична теорія (ОПР)?

- Особисті педагогічні переконання щодо викладання, вивчення та навчання
- Формується на основі досвіду та його інтерпретацій
 - Трансформується та змінюється разом із досвідом
- Впливає на практику вчителя
 - Діє як фільтр, через який вчителі бачать свою роботу та приймають педагогічні рішення,
 - Між ОПР та практикою викладання можуть бути розбіжності

(Levin & He, 2008; Stenberg et al., 2014; Stenberg & Maaranen, 2020)

Необхідність розроблення ОПТ

- До ОПТ важко достукатися -> часто приховані
 - Вчителі можуть мати різні ОПТ, які сприймаються як належне або залишаються невисловленими
- Викладачі, що готують майбутніх учителів
 - мають велику кількість переконань,
 - можуть мати різні, а також протилежні переконання залежно від контексту педагогічної освіти (наприклад, на різних курсах),
 - можуть повернутися до старих методів викладання (викладачі з багаторічним досвідом), якщо не обговорювати ОПТ та не наголошувати на них

(Levin & He, 2008; Stenberg et al., 2014; Stenberg & Maaranen, 2020)

Визначення своєї ідентичності викладача за допомогою ОПТ

- 1) Напишіть перелік переконань, які важливі для Вас як вчителя (викладача). Чому вони важливі?
- 2) Звідки взялися переконання (з освіти, шкільного життя, досвіду роботи, іншого досвіду, досліджень, освіти вчителів, книг, засобів масової інформації ...)?
- 3) Як вони проявляються у Вашій творчості?

(Levin & He 2008; Stenberg et al. 2014; Stenberg & Maaranen, 2020)

Практичні заняття

Самостійна / групова робота

MINISTRY
OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

MOVING FORWARD
TOGETHER

← THIS PROJECT IS CO-FUNDED BY THE EUROPEAN UNION

FCG.

Завдання для самостійної роботи (близько 10 хв.)

Розгляньте ці питання самостійно та запишіть свої думки (на листку паперу/в ноутбучі). **Вам не потрібно ділитися думками з іншими.**

- 1) Напишіть перелік переконань, які важливі для Вас як вчителя (викладача). Чому вони важливі?
- 2) Звідки взялися переконання (з освіти, шкільного життя, досвіду роботи, іншого досвіду, досліджень, педагогічної освіти, книг, засобів масової інформації ...)?
- 3) Як вони проявляються у Вашій творчості?

●● Групова робота (25 хв)

Вас поділили на групи по 5-6 осіб.

- Виберіть одну людину, яка буде «секретарем» та наприкінці обговорень напише стислий підсумок на ОДНОМУ листку.
- Обговоріть це питання у своїй групі з обраної точки зору:
 - Що (особливо) підтримує розвиток ОПТ викладачів під час програми підготовки вчителів?

<https://edu.flinga.fi/s/ERHRXMD>

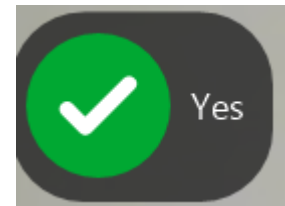
Перерва на чай/ каву

Продовження групової роботи

(~ 10 хв)

- Прочитайте всі записи на Flinga
<https://edu.flinga.fi/s/ERHRXMD>
- Виберіть один із записів (шляхом голосування), який, на Вашу думку, найбільше підходить або найкращим способом підтримує розвиток ОПТ у викладачів
- Після виконання завдання клікніть на зелений знак «Так» на панелі реагування Zoom!

Цифровізація та міжпредметні теми

Ключові навички та знання

Цифровізація та навички роботи

з ІТ у педагогічній освіті

Вивчення цифрових інструментів та вдосконалення навичок використання ІКТ, а також розуміння педагогічних підходів у навчанні вчителів

- Знання та вміння (особиста готовність користувача)
 - Навчальний об'єкт
 - Інструмент, який слід використовувати у навчальному / творчому процесі
- Педагогічне розуміння / дидактика
- Виклики: мінливе поле, загальні - спеціальні навички, технічні обмеження ...

(Ruthven, 2009; Sang et al. 2009; Pepin et al 2013)

● ● ІКТ у педагогічній освіті

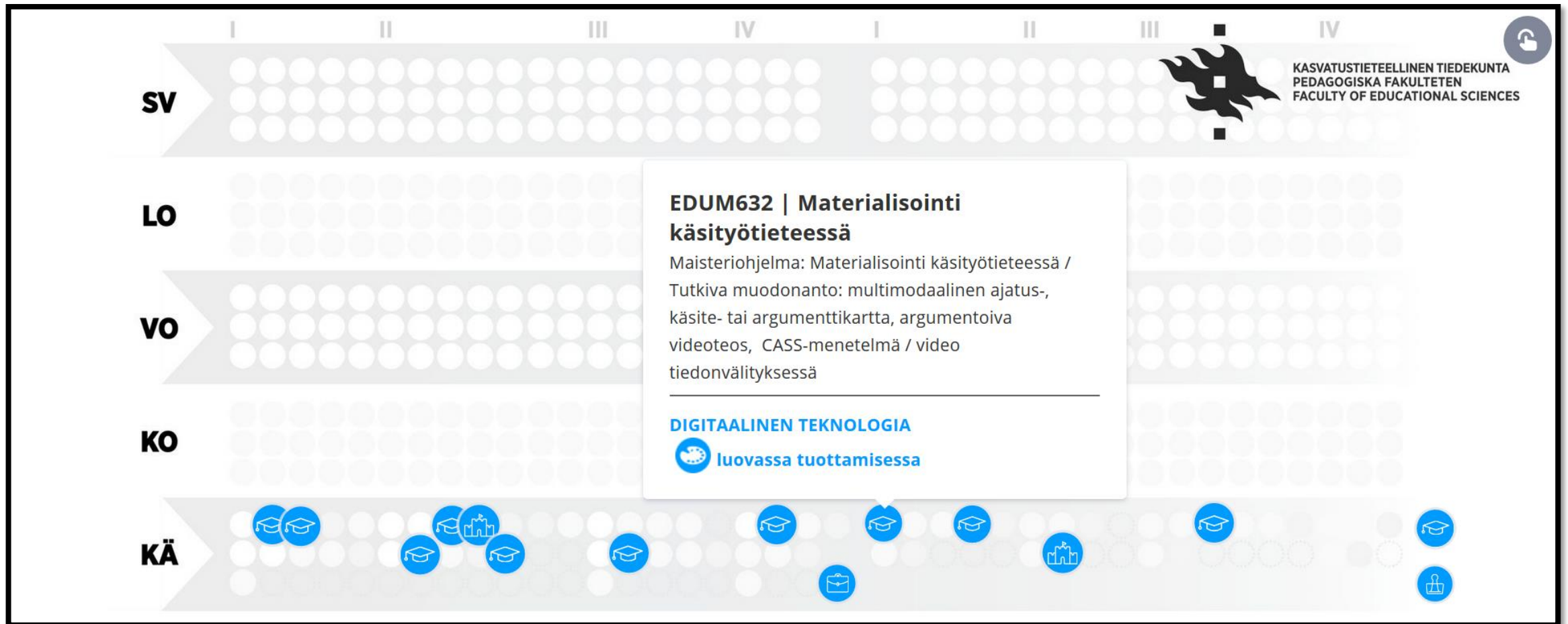
Виклик – забезпечити загальне уявлення про цифровізацію в педагогічній освіті

- Загальні ідеї та педагогічні підходи
- Підтримка вдосконалення особистих навичок
- Баланс між курсами - навчальні об'єкти / інструменти для навчання

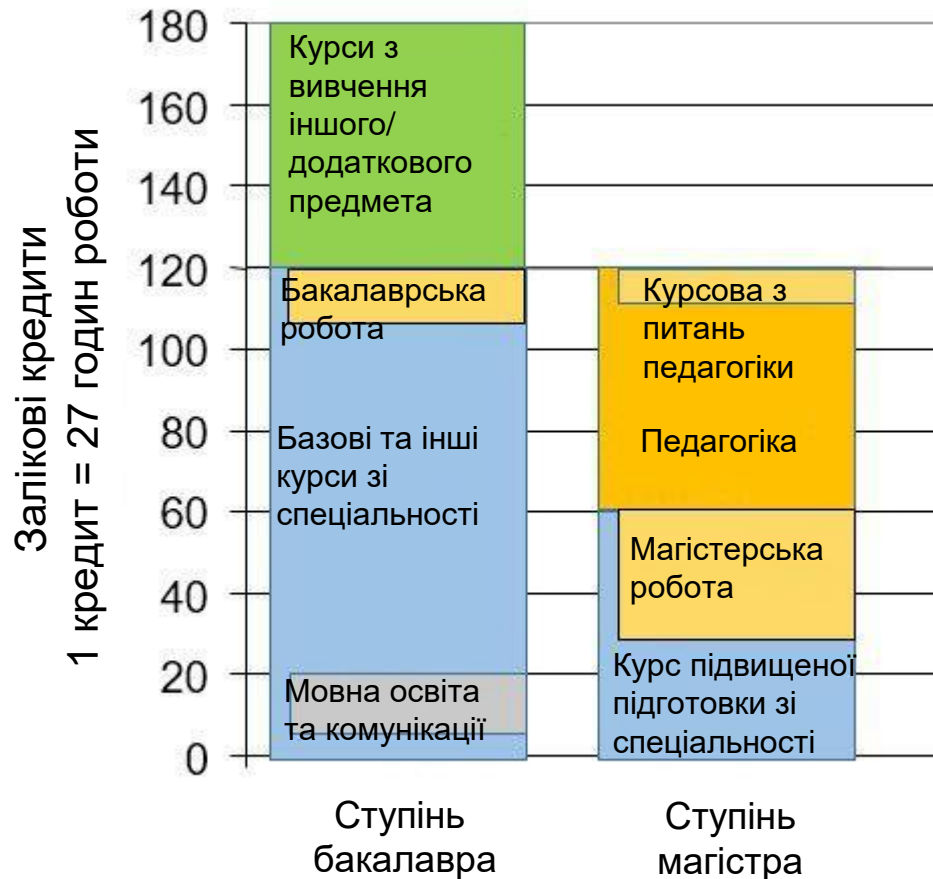
Співпраця у межах педагогічної освіти та краще знання того, що роблять інші ...

Пілотний проєкт у педагогічній освіті Гельсінського університету

Під час роботи програми з'являються цифрові компоненти

Структура навчання на вчителя-предметника (бакалаврська + магістерська програми): 3 + 2 роки (300 кр.)

Педагогіка для вчителів, 60 кр.	Базовий курс навчання, 25 кр.	Проміжні курси, 35 кр.
Курс з освіти, 15 кр.	Психологія навчання та розвитку, 5 кр.	Соціальні, культурні та філософські засади освіти, 5 кр. Підтримка навчання та благополуччя, 5 кр.
Курс з дидактики, 25 кр.	Дидактика I: освітня програма та викладання, 10 кр.	Дидактика II: Оцінювання та розвиток, 5 кр. Семінар «Учитель як дослідник», 10 кр.: - семінар з питань досліджень, 8 кр. - дидактика, 2 кр.
Практика викладання, 20 кр.	Базовий курс практики, 10 кр.	Розширений курс практики, 10 кр.

Структура та зміст педагогічної освіти ● ● для вчителів-предметників

Педагогіка для вчителів, 60 кр.	Базовий курс навчання, 25 кр.	Проміжні курси, 35 кр.
Курс з освіти, 15 кр.	Психологія навчання та розвитку, 5 кр.	Соціальні, культурні та філософські засади освіти, 5 кр. Підтримка навчання та благополуччя, 5 кр.
Курс з дидактики, 25 кр.	Дидактика I: освітня програма та викладання, 10 кр.	Дидактика II: Оцінювання та розвиток, 5 кр. Семінар «Учитель як дослідник», 10 кр.: - семінар з питань досліджень, 8 кр. - дидактика, 2 кр.
Практика викладання, 20 кр.	Базовий курс практики, 10 кр.	Розширений курс практики, 10 кр.

Нові навички, необхідні вчителям (предметникам) у Фінляндії

- Цифрова педагогіка та використання ШІ
- Підтримка навчання, педагогіка спеціальної освіти та навички керівництва
- Педагогіка, що базується на знанні мов та культур, перспективи багатомовності
- Питання рівності, справедливості та прав людини
- Запобігання булінгу та насильству
- Питання сталості
- Компетентність із забезпечення благополуччя та емоційні навички
- Сприяння взаємодії та почуття спільності, співпраця
- Взаємодія з національними зацікавленими сторонами, взаємодія на міжнародному рівні

Наскрізнi компетентностi

Освітня програма 2014 р.: у центрі уваги наскрізнi компетентностi

1. Участь, залучення та розбудова сталого майбутнього
2. Мислення та формування навичок навчання
3. Культурна компетентність, взаємодія та самовираження
4. Турбота про себе та управління повсякденним життям
5. Мультиграмотність
6. Компетентність у сфері ІКТ
7. Трудова компетентність і підприємництво

Curriculum 2014: Aiming for transversal competence

Ключові навички

- Співпраця (Collaboration)
- Комунікативні навички (Communication)
- Творчість (Creativity)
- Критичне мислення (Critical thinking)
- Міжкультурна взаємодія (Cross-culture interaction)
- Культурні навички (Cultural skills)
- Цифрова педагогіка (Digital pedagogy)
- Емоційні навички (Emotional skills)
- Підприємницькі навички (Entrepreneurship skills)
- ІКТ-грамотність (ICT literacy)
- Інноваційність (Innovativeness)
- Навички взаємодії (Interaction skills)
- Інтернаціоналізація (Internationalisation)

<https://edu.flinga.fi/s/EKWYW74>

- Мовні навички (Language awareness)
- Лідерські навички (Leadership skills)
- Медіаграмотність (Media literacy)
- Багатомовність (Multilingualism)
- Мультиграмотність (Multiliteracy)
- Вирішення проблем (Problem-solving)
- Самоспрямування (Self-direction)
- Самовираження (Self-expression)
- Соціальні навички (Social skills)
- Навички спеціальної освіти (Special education skills)
- Навики сталого розвитку (Sustainability skills)
- Технологічна грамотність (Technological literacy)
- Компетентність у сфері забезпечення благополуччя (Well-being competence)
- Компетентність у сфері трудового життя (Working life competence)

Практичні заняття

Самостійна / групова робота

MINISTRY
OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

MOVING FORWARD
TOGETHER

← THIS PROJECT IS CO-FUNDED BY THE EUROPEAN UNION

FCG.

Завдання 1 для самотійної роботи

● ● (близько 5 хв.)

- У вас 6 голосів
- Оберіть 6 найнеобхідніших навичок, які мають бути розвинуті в межах вашої програми підготовки педагогічних працівників та проголосуйте за них на Flinga, <https://edu.flinga.fi/s/EKWYW74>
- Ви можете проголосувати, клікнувши на твердження, а потім на сердечко, яке з'явиться внизу
 - Після голосування сердечко на вашому екрані стане червоним
 - Якщо ви змінили свою думку, то можете видалити сердечко, натиснувши на нього ще раз

- Після виконання завдання клікніть на зелений значок «Так» на панелі «Реакція» в ZOOM!

Завдання 2 для самостійної роботи (близько 6 хв.)

- Подивіться на 6 найпопулярніших ключових навичок
- Які навички, пов'язані із найпопулярнішими, ви маєте?
- Що вам потрібно було б розвинути у своїх навичках, щоб мати змогу навчати цих навичок студентів?

Обговорення в невеликих групах (15 хв)

- Ви будете працювати у групах по 5-6 осіб
- Обговоріть, якої із цих ключових навичок найскладніше навчити студентів-майбутніх учителів? Чому та як?

Огляд циклу планування та впровадження програм у ЗВО/ЗФПО в Україні, поточний стан та робота з розроблення програм

MINISTRY
OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE

Ministry for Foreign
Affairs of Finland

MOVING FORWARD
TOGETHER

← THIS PROJECT IS CO-FUNDED BY THE EUROPEAN UNION

FCG.